

PAGONIS

U RINGU SA ŽIVOTOM

Novi Sad, 2019.

U RINGU SA ŽIVOTOM

Nenad Pagonis

Izdaje:

Biznisnova | Centar za proaktivno poslovanje

Urednik:

Rodoljub Oreščanin

Lektura:

Milan Ajdžanović

**Prelom teksta
i dizajn naslovne strane:**

Zoran Živančević

Štampa:

Spirit, Novi Sad

Tiraž:

3.000

ISBN 978-86-900036-2-4

Sadržaj

Bikove žrtvuju, zar ne?	9
Ringovi sa nevidljivim konopcima	25
Šta mi obično dođe pred san	27
Hoćemo po partiju, komšija?	31
Bluz Stare Detelinare	35
„Ajde, Šone, sredi ga“!	41
Bitke pre rođenja	47
Griz sa kozjim mlekom.....	51
Nikada duži put do kuće.....	55
Radne i paradne patike	61
Shut Down in Flames	65
Ljubav prema košar(kaši)ci	71
Ne skreći pogled kad se rukuješ sa Sudbinom..	77
Fatalna privlačnost ringa.....	87
U gladijatorskoj areni.....	93
Birani i nebirani ringovi.....	95
Kada pobediš svog idola	101
Moja dva oca	111

„Izlazi iz MOG kluba“!	115
Cipele koje su othodale svoje	119
Svetska medalja, prepuna hala i jedno strašno nedostajanje	129
Welcome to the Jungle.....	137
Revanš? (sa ruskim naglaskom).....	143
Čisto zlato i prljavi biznis.....	153
Show Time.....	157
Sa šakama teškim kao tuč.....	165
Uragan zvani Maja... ..	175
Povratak otpisanog	191
The Last Note of Freedom	197
Meanwhile, in the Devil's ring... ..	207
Jedan palac menja sve	215
U ringu sa samim sobom	233
Oproštaj od kik-boksa – poslednje prvenstvo ..	235
Odiseja profesionalnog boksa	239
Vladimirov	257
Pevaj, Končita, PEVAJ!!!	265
Epilog: Kakve mi vesti vode donose?	277

Posebnu zahvalnost želim da izrazim ljudima iz kompanije *RAIN International*. Ljudski odnos i razumevanje sa ključnim ljudima omogućili su da moja sportska karijera dobije stabilan ritam u kojem sam mogao da se fokusiram na treninge i rezultate.

U vreme kada sam počeo da upoznajem svoju snagu, telo i urođeni instinkt, prefiks „američko“ imao je težinu kvaliteta, postojanosti, odgovornosti. To sam video i u kompaniji *RAIN International*.

Ukus pobede mi je poznat i prija mi. Znam sve njegove nijanse. Jedinstven je osećaj kada ste na krovu sveta u svojoj disciplini. Ipak, osećaj koji sam imao kada su mi se zahvaljavali ljudi sa zdravstvenim problemima kojima su *RAIN* preparati pomogli – poseban je, uzvišen.

Na nekoliko svojih izbora u ličnoj i profesionalnoj karijeri sam izuzetno ponosan. Izbor da budem deo *RAIN* porodice svakako je jedan od njih.

Hvala Bajronu i Aronu!

„Čuvaj srce, čuvaj od velikih zagađenja od kojih
i naša mladost može lako da se mijenja...“

Atomsko sklonište, „Infarkt“

Bikove žrtvuju, zar ne?

HODNIK JE MRAČAN. Valjda zbog toga buka koja dolazi spolja zvuči tako nestvarno. Frenetično. Daleko i blizu u isti mah. Koliko god da je uzavrela, ona u mojoj glavi trenutno je jača. Zaglušujuća.

Pored mene upravo u trku pronose mog ortaka na nosilima. Ne liči više na momka sa kojim sam razmenio par šala u svlačionici samo nepun sat pre toga. Težak nokaut, rekao bih po ruci koja mu mlitavo visi.

Ni ja ne ličim na momka koji je nekada stajao u sličnim hodnicima, svetlijim ili mračnijim, čekajući da ga povedu kao bika na klanje. Poređenje koje mi se sada nametnulo jasnije nego ikada. Iako, na sreću, živ, moj ortak na nosilima je samo meso koje treba ukloniti iz arene. Zaklani bik. Čak i ruke koje podižemo uvis, na početku meča, šepureći se razmetljivo, po ustaljenoj koreografiji, sa stisnutim pesnicama i zategnutim mišićima – liče na rogove.

Bikove žrtvuju, zar ne?

Noć pre toga nisam spavao. Nevolja sa tremom je u tome što nikada nisi načisto da li si je, jednom zasvagda, prevazišao ili ne. Uporna je kao đavo i jednako toliko dovitljiva i nepredvidiva. Nekada je pak tiha i sabrana. Daje ti taman onoliko podsticaja koliko ti je potrebno da održiš pristojan nivo adrenalina. Lagano doliva ulje na vatru i ti odlučuješ kada ćeš reći: „Dosta je!“ Nekada je furiozna, kao žena koja zna tvoju najslabiju tačku i koja je rešila da naplati neke stare račune u trenutku tvoje najveće ranjivosti. Podsmeva ti se. Opovrgava te. Pri-

kazuje ti verzije bliske budućnosti koje u iskrivljenom ogledalu straha izgledaju kao scene iz horor filmova.

Ne plašim se toga da završim kao poraženi bik. Trema nije igrala na tu kartu. Tu vrstu straha preboliš kao dečju bolest još na početku karijere. Ja sam je, doduše, preboleo mnogo ranije. U detinjstvu. Tuča je bila sastavni deo odrastanja. Neka vrsta uličnog treninga, drugarske igre, istraživanja nepisanih životnih pravila. Bilo je uzbudljivo otkrivati šta sve može telo. To telo koje juri kao vetar, preskače po tri stepenika, vere se uz drvo, pliva u mutnom Dunavu kao da nema težinu, pešači kroz dubok sneg kao da ima noge od olova... To isto telo prima i zadaje udarce, po nekom unutrašnjem impulsu, kao da je u prethodnom životu bilo ratnik, gladijator, đavo će ga znati šta... Nije me toliko ushićivala pobjeda u tim malim uličnim i, kasnije, školskim tučama, koliko osećaj zadovoljstva i neverice kada bih otkrio da je telo napravilo neki iznenađan pokret, eskivažu, udarac nogom iz zaleta za koji nikada nisam ni slutio da bi bilo sposobno da ga napravi. Šta ga pokreće? Odakle mu to instinktivno znanje? Šta bih sve mogao sa njim?

To je bilo ono što me je pokretalo. Tada.

I evo me sada ovde, u hodniku Madison Square Garden-a. Moj trenutak slave na *Glori Tajmu* najjače svetske organizacije u kik-boksu. I najpompeznije, naravno. Stojim u onom istom tunelu kroz čiju se naelektrisanu polutamu pre mene probijao div kakav je Muhamed Ali. Nema gušće tame od ovog tunela, kao što nema ni bleštavije svetlosti od one koja te čeka napolju. Zamišljam da je i Muhamed stajao ovde, sa nogama na ovom istom tlu, ržuci nestrpljivo od suviška uzavrele energije koja je čekala da se oslobodi. Na trenutak mi se čini da stoji pored mene, da je njegovo telo jednako gusto i napeto kao mrak koji me okružuje, da ga mogu dotaći. Osećam kako mi je čitavim telom prostrujala jeza od te pomisli. Zamišljam kakvim bi odlučnim krošoom, bez imalo džentlenskog obzira, on razvalio gospođu Tremu da se samo usudila da mu tog trenutka priđe suviše blizu. Nadohvat pesnica. U Madison Square Garden-u, u areni u koju su uprte oči svih smrtnika, moraš biti bog. Ništa manje od toga. Dok predstava traje, moraš biti bog. Sve manje od toga je neoprostivo.

Sada zamišljam drugog kolosa, Majkla Džordana. Možda je zato atmosfera u ovom hodniku u kojem, čini mi se, stojim već čitavu večnost toliko naelektrisana. Koliko je samo mojih heroja stajalo ovde, na ovom istom mestu, čekajući da istrči na Olimp, u čistoj ekstazi koja nastaje kada se euforija mase izmeša sa unutrašnjim ključanjem. To se na takav način dešava samo ovde – na krovu sveta. Samo si ovde kolos jer su put pre tebe utabali drugi kolosi, ostavljajući svoje pečate, pesnice, koševе, otiske stopala i uzlete tela svugde po sali.

Majkl Džordan. Moj heroj i uzor. Simbol virtuoznosti u borbi i vrhunske pobede. U njegovu čast nosim šorts „Čikago bulsa“, potpuno nesvestan činjenice da je to na ovom mestu, u Madison Square Garden-u, hrabrost koja se graniči sa drskošću. Provokacija koja se može surovo osvetiti bojkotom publike. Raspomamljene publike. Srećom, tek kasnije saznajem za komentare na račun mog šortsa. („You got to have the guts to do it!“) Nije mi namera da guram prst u oko bilo kome.

Opijen sam činjenicom da sam na onom istom mestu sa kojeg su „Bulsi“ izleteli na megdan tada neprikosnovenim „Niksima“, njujorškim miljenicima. Kao da sam pritisnuo dugme za brzo premotavanje unazad, u magnovenju sagledavam put koji sam prešao da bih došao do ovog hodnika. Vidim sebe dok sam još trenirao košarku, kao klinac, zbog devojkе u koju sam bio zaljubljen, moje vršnjakinje, takođe košarkašice. Vidim oskudno opremljene školske sale na periferiji, sa oguljenim malterom na zidovima i izlizanim podom. Sebe u dotrajalim patikama, u skoku, kako dohvatam loptu i gledam prema košu vagajući da li da hitnem loptu ili da je dodam saigraču. Kako su mi se dalekima tada činili i ona, ta devojkа, košarkašica, i Majkl Džordan, moj idol! I koliko sam strašno želeo da ih dostignem oboje!

Zatim se munjevito ređaju sale u kojima sam trenirao ili imao mečeve kik-boksa. Budavoplava sala u Ugrinovicima sa zadahom memle. Ako ga zadržiš predugo u plućima, u mislima, čini ti se da nikada nećeš odmaći ni pedalj, da ideš dole, a ne gore, da nema dalje. Srećom, ja sam ga brzo izbacivao iz sebe, sve dok nisam potpuno oguglao na takav zadah. Pa odlazak na takmičenje, od Novoga Sada do Pirota i Vranja

rasklimatanim kombijem. Polazak u četiri sata, put koji traje pet sati, sve vreme neizvestan zbog sumnjivog stanja vozila. I na kraju jednako buđava sala u kojoj i trijumf ima ukus buđi ako se ne izdigneš dovoljno i ne uložiš svestan napor da misliš na ono veće.

A ja jesam mislio na to veće. Imao snažan osećaj da me nešto vodi ka njemu, nešto jače od mene, žilavije od mojih sumnji, nešto što uporno ignoriše okolnosti i sve razloge protiv. To nešto me je dovelo večeras ovde. Na krov sveta.

To što sam bio „vođen“ ne znači da nisam morao da platim cenu. To su kontradiktorne stvari koje možda nikada neću do kraja razumeti. Osećaj da si predodređen za vrh, da je on gotovo neizbežan, kao nasleđstvo koje te čeka, i nužnost da svaki pedalj do tog vrha platiš krvlju i znojem, ne zastajući ni za trenutak. Devet godina karijere, svakodnevni višesatni treninzi, nebrojeni mečevi, desetine zlatnih medalja na vrhunskim evropskim i svetskim takmičenjima. Odlazak u Tajland, kao neka vrsta inicijacije. Zatim intenzivna obuka u Holandiji. Bez predaha. Pa šampionati u Burgasu, Skoplju, Segedinu, Ohridu, Filahu, Ankari, Sao Paolu, Sidneju, Azerbejdžanu, Rusiji, Bilbao, Beogradu... Devet godina otkako sam prvi put stavio rukavice te 2004. godine i prijavio se na trening u beznačajnom lokalnom klubu koji je vodio bivši bokser, bez preteranih ambicija u tom trenutku, do ovog časa kada sam ih navukao u svlačionici najveće arene na svetu. Čitav ovaj put sada sagledavam, više krvlju nego mozgom, kao neku vrstu kik-hodočašća, od buđavoplave školske sale u Ugrinovicima do Meke – Madison Square Garden-a.

Trema je noćas bila neverovatno kreativna i uporna. Moj protivnik Artem Vakhitov, mladi ruski razjareni bik, svetski prvak, prekaljen u muay thai tehnicima, koji je bez problema prekalao sve moje dotadašnje protivnike, rasne bikove, u mojoj mašti izrastao je u Minotaura. Ne bez osnova. Po hiljaditi put sam premotavao scenu njegovog meča sa Luisom Tavaresom, četvrti minut i osma sekunda, u kojoj je oborio svog suparnika na kolena udarcem toliko munjevitim da sam ga nekoliko puta odgledao na usporenom snimku da bih video kako je izveden. Taveres na kolenima, sa glavom zabijenom u pod. Zakucan. Kao da

preklinje za milost. Meč nije trajao ni dovoljno dugo da se Vakhitov čestito oznoji.

Jesam li ja sledeći? Višestruki svetski šampion, „gvozdena pesnica“, sa riznicom „zlatnih rogova“, medalja, kojeg će pregaziti ova ruska mašina? U dvanaestoj epizodi Glori tajma? Hoće li on, ovoga puta, okačiti moj rog sebi oko vrata kao trofej?

Koliko košta taj rog? Oba moja roga? Koliko košta moje meso u ovoj urnebesnoj klanici?

Zurim u plafon u hotelskoj sobi. Pored mene leži Trema. Hladna kao led. Pokušavam da je podmitim: „Šta bi htela? Toplu čokoladu? Da odgledamo neki film kad me već ne puštaš da spavam? Da ti pustim svoju omiljenu pesmu? Hotel Kalifornija?“

Ona ćuti. Razmišlja u mraku. Znam da razmišlja. Mogu da čujem njene bockave misli. Onda kaže: „Neću ništa, hvala. Gledaćemo moje filmove noćas. Oni su uzbudljiviji!“

Ok. Njeni filmovi su uzbudljiviji. Kao da sam se ja išta pitao noćas. Gledali smo po nekoliko filmova istovremeno, pri čemu je ona nasumično birala scene, vrteći traku čas napred, čas nazad. Neke iz prošlosti, neke iz budućnosti. Onakve kakve je ona zamišljala, naravno.

Prva scena:

Stara Detelinara. Socrealističko naselje sa istovetnim širokim petospratnicama sive i oker boje poređanim u nizove kao kineske kopije lego kocki. Sumorna radnička sredina. Moj drug iz detinjstva Grada i ja. Igramo se u pesku iza njegove zgrade autićima koje je on dobijao u paketu humanitarne pomoći iz Grčke jer je njegova porodica u to vreme teško živela. Pravimo staze, tunele i garaže. Čitav svet je naš. Autići su sasvim obični, ali ja kući imam samo jednog plišanog zeca, pola nagorelog, bez jednog oka. Grada je živeo u zgradi preko puta moje. Sećam se da su kolale priče da mu je otac robijaš, a njegova majka mi je, kao detetu, ulivala strah. Njihov stan na četvrtom spratu uvek je bio poluzamračen. Za njegovog starijeg brata su govorili da je narko-diler. Kako smo rasli, Grada i ja smo se nehotice razdvajali, kao da ne pripadamo više istom svetu. Čini se da je on krenuo stazom svoga starijeg brata, koja je meni

uvek bila strana i odbojna. Jednom smo se tako, u različitim društvima, našli na istom onom igralištu na kojem smo nekada gradili naš vozni park. Na takozvanoj Ploči. Grada i ja, sada već momci. Zametnula se bila neka kavga i završilo se tako da smo se nas dvojica našli u suprotnim taborima, jedan naspram drugog. Grada je bio dve-tri godine stariji, što mu je davalo znatnu prednost u snazi, ali ga nije sprečavalo da nasrne na mene. Zabilele me je to do suza, ali nisam hteo da odustanem od isterivanja pravde. Okružili su nas navijači iz oba tabora i mi smo krenuli jedan na drugog. On je skinuo svoju kombaticu i dao je svojim ortacima. Ja sam skinuo svoj isprani gornjak. Dva mlada junca usijanih glava. Posle par prvih udaraca, Grada se našao na zemlji. „Lezi na njega, gari! Doviři ga!“, vikali su moji raspomamljeni navijači, ali ja nisam mogao... Da li zbog toga što sam ga gotivio ili zbog toga što sam već tada osećao da to nije viteški – teško je reći....

Grada ustaje i otresa prašinu sa sebe. Njegova ekipa ga istog časa podbada: „Hajde, vrati mu sad, vidi šta ti je uradio? Nećeš valjda to da dozvoliš? Jebi mu kevu!“ On ponovo kidiše na mene i ponovo završava na zemlji. Ponovo ustaje, ponovo podsmevanje i začikavanje. Ja stojim i čekam. Grada još jednom kreće na mene i ovoga puta uspeva da me zakači pesnicom po glavi tako jako da me je oborio. Sada on stoji iznad mene, onako krvav, kao što sam ja pre toga, u dva navrata, stajao nad njim. Ni on ne skače na mene da me dovrši. Koliko god da ga je bilo iskvarilo društvo, znao sam u tom času da i on mene još uvek gotivi. Moj gari. Gariša.

Tada je to još bilo važno.

Podižem se, stajem naspram njega, gledam ga u oči i dišem besno kao bik. Trema prekida scenu pritiskom na pauzu. Ostavlja me u vrtlogu vlastitih misli.

Druga scena:

Rus sa glavom Minotaura, mitskog bika, kidiše na mene. Iz nozdrva mu izbija para. Odjednom sam slab – kao da me je poslednji atom snage napustio. Nije u pitanju običan strah niti paralisnost zbog njega. Osećaj je sasvim nov, do tada nepoznat. Kao da stojim pred mašinom,

a ne pred čovekom. Pred nečim većim od čoveka, od bilo kog borca, vrhunskog boksera. Da, Rus je nesumnjivo dobar. Opasno dobar. Ali nije u tome stvar.

Uostalom, šta je najgore što se može desiti?

Slomljen nos (to smo već videli)? Razbijen ego? Da završim na kolenima kao Tavares?

Sedmi poraz u brilijantnoj karijeri? Odavno sam prihvatio činjenicu da košarkaši *igraju* košarku, fudbaleri *igraju* fudbal, teniseri *igraju* tenis... Bokseri se ne igraju. Oni se bore na život i smrt....

Ništa od toga, izneto na svetlost dana, nije imalo zastrašujuću težinu koja bi opravdala prisustvo Treme.

Mislim da me je najviše plašilo upravo ono što sam maločas video u prolazu, u ovom hodniku: mogućnost da završim u mašini za mlevenje mesa. Kao meso... Kada se borba rasplamsa, najprimitivniji instinkti dolaze do izražaja. Tek tu upoznaješ životinju u svom telu. I u telu protivnika. Zato primalni nagoni vagaju – borba ili beg.

Padaju mi na pamet sulude misli. Kukavičke. Sramne. Šta ako bih se „slučajno“ povredio? Toliko da nisam u stanju da se borim sutra? Mogao bih, recimo, da se okliznem na pločice u kupatilu? Ne, ne, to bi bilo ponižavajuće. Zamišljam vest u novinama: „Višestruki svetski šampion u kik-boksu nije mogao da izađe na duel sa svojim protivnikom Vakhitovim, u Madison Square Garden-u, jer se okliznuo u kupatilu dok se tuširao!“ Zamišljao sam kako to čitaju moji prijatelji, porodica, navijači... Zamišljao sam da bih sa tom ponižavajućom izmišljotinom morao da živim do kraja života... I ma koliko da sam se trudio, u tom bunilu nisam uspeo da smislim dovoljno ubedljivu samopovredu koja bi mi očuvala dostojanstvo.

Žagor se pojačava i nestrpljiva masa stavlja do znanja organizatorima da je dovoljno proslavljala pobedu prethodnog šampiona i da je vreme za svežu krv. Po klicanju, koje sada dostiže euforiju, reklo bi se da se Artem već pojavio na sceni. Još uvek sam u mraku, a kroz prolaz niz koji dopire svetlost, na kraju tunela, vidi se samo delić arene. Ne i ring. Ne moram ništa ni da vidim. Imam dovoljno iskustva i mašte da

zamislim Vakhitova kako izlazi na scenu, sa uvežbanom samouverenošću, trčecim korakom, izvodi svoj gladijatorski ples zastrašivanja protivnika i fasciniranja publike, izazivajući ovacije. I boreći se, možda, sa tom istom pritajenom i nepodmitljivom furijom, Tremom, sa kojom se i ja borim ovde u hodniku.

Čudno, ali pomisao na to je trenutno ublažila prisustvo Treme. Isto smo meso Vakhitov i ja za tu masu željnu hleba, krvi i igara. Mašinerija koja upravlja ovim glamuroznim spektaklom veća je i od mene i od ubojitog Rusa. Neko će biti zaklan. Nekome će podići ruku uvis. Publika će biti napojena. Trenutno. A onda će opet tražiti još.

Još jednom me obliva hladan znoj, možda poslednji pre izlaska na bleštavu svetlost reflektora. To je onaj znoj sa kojim odlazi trema. Sada je sva koncentracija u uhu koje čeka da čuje ceremonijal-majstora u središtu ringa kako sa prenaglašenom teatralnošću izgovara moje ime. Za trenutak ću ponovo ličiti na titana. I spreman sam za to. Do poslednjeg mišića. Do poslednje moždane vijuge. Sada sam opet čitavim bićem svestan onih kolosa, mojih heroja, koji su ovde stajali pre mene. Čini mi se da mogu da osetim tu moćnu auru slave, njihove slave, slave Madison Square Garden-a, kao nekakav opipljiv oblak u koji ulazim. Misli su bistre i izoštrene uprkos zanosu i adrenalinu koji mi podižu duh – toliko da mi se čini da će izaći iz tela. A telo već poskakuje, samo od sebe, razgibavajući udove. Hodnik mi postaje tesan.

Svi moji fetiši su tu, kao verni saveznici, kao stvari bez kojih ne bih bio ovo što jesam. Molitva, pre svakog ulaska u ring. Ne kukavička ili praznoverna molitva. Više svest da Život nije u mojim rukama i da ono što nije u mojoj kontroli u ringu, predajem Njemu. Tvorcu. Već pomenuti šorts „Čikago bulsa“. Na glavi kapa sa oznakom mog omiljenog benda, AC/DC-ja, kao gladijatorski šlem. Onda prvi udari ubojite „Back in the Black“, stvar od koje krv zastruji brže i hiljadu volti prođe kroz telo, dok izlazim na scenu iz mraka. Ritam koji oživljava svaki atom u meni, raspaljuje vatru koja sažiže strah kao nekakav šamanski ritual.

Dobro. Da vidimo, Bože, zašto si me doveo do ovde... Jer plan postoji, to mi je barem oduvek bilo jasno.

Mislim na oca. Čujem svoje ime na razglasu. Mislim da nikada nije bilo toliko pojačano. Možda i ne može da odjekne jače na zemlji nego u Madison Square Garden-u. Hej, moje ime u Madison Square Garden-u! Odjekuje kao grom! Čale, da li i ti čuješ?

Prekrstio sam se u trku, a telo je, evo, već u ringu. Nekako sam uvek mogao da računam na njega u trenucima rastrojstva. Uvek je znalo šta treba da radi.

To gladijatorsko telo, puno nakupljene pameti iz prethodnih života koju neki zovu instinktom.

„And now, Madison Square Garden, can you feel it? It's time for Glory!”

Sada smo samo on i ja u ringu. Vakhitov se sveo na svoju pravu meru, bez glave Minotaura. Očekivao sam njegov silovit napad i bio psihički pripremljen da ga dočekam. Udarca snažno iako ne uspeva da uhvati ritam. U prva dva minuta ga iznenađujem varijacijama udaraca te postaje obazriviji. Vreba trenutak da spustim gard i onda nasrće silovito, ispuca nekoliko žestokih krošea, ali ne ide do kraja. Kratkog je daha. Ja držim ritam sve vreme. Držim ga na odstojanju i koristim prednost dužih ruku i nogu. Izoštren sam kao strela. Čekam priliku da mu uradim bekfist, udarac iz okreta, nakon namerno promašenog aperkata, što je njegova specijalnost. Uspevam. Vidim mu šok na licu: „Hej, pa to je moj udarac?“ Iz runde u rundu sve sam sigurniji. U drugoj rundi, on daje gas i primam par direktnih, čistih udaraca.

„To su ti udarci koji su pokosili moje prethodnike“, prolazi mi kroz glavu. Udarca snažno i munjevito, ali je za nokaut potrebna moja nepažnja. Zato sam sto pedeset posto koncentrisan na defanzivu. Moja specijalnost. Imam taktiku, to je najvažnije. Svestan sam da mi drži glavu na nišanu i držim ga sve vreme na odstojanju puš- kikovima. Vakhitov često ulazi u klinč. Prečesto. Sudija ga bukvalno odlepljuje od mene. Pred kraj treće runde sam potpuno opušten jer osećam pad njegove snage. Sada već mogu da uradim svoje omiljene poteze. U jednom momentu izvodim makaze u vazduhu, pogađajući ga letećim kolenom u bradu. Redak udarac za teškaša koji izaziva oduševljenje publike. Udarac koji bi zasigurno oborio na zemlju slabijeg protivnika.

Načas izgleda kao da mu se glava zarotirala i da će ispasti iz ležišta. Brzo se oporavlja, na moje iznenađenje, ali i dalje deluje tromo. Što može da bude varka. Kada ugrabi priliku, napada munjevito... Ali ring je moj, ja držim ritam, tu i tamo u zanosu borbe gubeći ravnotežu više zbog sopstvenih promašaja nego od njegovih udaraca. Osećam trijumf, svestan sam ga, iskustvo od sto četiri borbe i devedeset osam pobeda više je nego dovoljno da me u to uveri.

Mogu da namirišem pobedu i mogu da je osetim u svojoj krvi, u vazduhu, na bodovnoj tabli, u naklonosti publike koja je, kada nema svog nacionalnog favorita, uvek na strani pobednika. Nisam uspeo da nokautiram ovog ruskog bivola, ali sam ga držao pod kontrolom sve vreme diktirajući tempo.

Više od svega mi nedostaje „otac“ u ringu. Onaj koji ti čuva leđa. Onaj čije prisustvo osećaš sve vreme dok se boriš. Koji budno prati svaki tvoj pokret i tačno zna šta da kaže. Onaj čije komande slušaš kao Sveto pismo.

Nedostaje mi Krca. Oduvek mi je nedostajao, svih ovih godina. Kao da mi je takav trener uvek bivao pozajmljen samo nakratko, tek da okusim kako to izgleda imati ga, a onda, iz nekog razloga, oduzet, da bih opet bio prepušten samom sebi.

Nedostaje mi iskusan, prekaljeni trener koji je više od toga. Onaj kojem bih sto posto verovao. Onaj koji bi jednim glasom razvejao svu moju tremu:

„Drži se, sine, samo napred... Biće sve u redu!“

Zašto jednostavne reči imaju takvu snagu kada ih izgovori trener očinskog srca?

Shvatam da je upravo taj vakuum glavni razlog moje treme. Neposredno pre meča u Madison Square Garden-u imao sam priliku da upoznam Frica Zduneka i treniram sa njim. Čuveni trener čuvene braće Kličko. Onaj koji ih je stvorio. I čuvao. Proveo sam sa njim (ili pod njegovim mentorstvom) taman toliko vremena da shvatim šta mi zapravo nedostaje. Eh, da sam imao takvog trenera... Ipak, više od svega mi nedostaje Krca... Niko me nije znao bolje od njega, kao borca.

Šta sve mogu kada mislim da ne mogu. Šta ne mogu, iako mislim da mogu... Nije bio u rangu jednog Zduneka, niti je mogao da mu se primakne po stručnosti i znanju. Ali je imao ono srce i onaj glas koji su mi sada tako strašno falili.

Nije to samo Glas. Nisu to samo prave komande. Nije to bodrenje. To je nevidljivi štit, zaklon, senka koju nad tobom baca jedan takav trener. Otac. Osećaj da je s tobom u ringu sve vreme kao dodatna sila, ona vrsta snage i mudrosti koja ti je potrebna u svakom trenutku.

To mi je tako užasno nedostajalo. Bio sam sâm. Sa trenerima koji su bili mlađi i neiskusniji od mene, koje sam sâm obučio. Sa trenerima koji su to bili samo po dužnosti, koji me nisu znali, koje nisam znao. Sa raznoraznim smutljivcima i prevarantima. I, samo nakratko, sa Krcom.

Sada nije bilo ni Krce ni Zduneka. Leđa su mi bila gola na toj surovoj vetrometini.

Ni najbolji i najiskusniji bokser, vrhunski šampion, nikada nije dovoljno jak ni sam sebi dovoljan da ne bi imao potrebu za ovakvom zaštitom. Bez nje je ranjiv i ogoljen. Kao ja u „Madison Square Garden-u“ sada.

Da je, kojim slučajem, Zdunek u mom uglu, Vakhitov bi se sveo na svoju pravu meru. Glava Minotaura bi se smanjila na običnu ljudsku glavu. Bez rogova.

Udarac gonga označava kraj. Odlazim u svoj ugao, ispražnjen i privremeno otupeo. Usta su mi suva kao da sam sve vreme gutao barut ili pesak. To je poznat osećaj nakon meča. Ono što je neobično jeste da ne osećam ukus pobede na nepcima.

Praznina koja se širi nije posledica samo iznurenosti. Moj Glori tajm i Glori dej.

Kompjuterski bilans na bodovnoj tabli nepogrešivo je obračunao broj i preciznost udaraca i presudio u moju korist. Mojih 118 pogodaka naspram njegovih 68. Šezdeset i jedan posto za mene.

Izlazimo iz svojih uglova i sudija nas uzima za ruke. I dalje ista tupost u glavi. Jednoglasnom odlukom sudija pobedio je Artem Vakhitov, saopštava Glas, dramatično i odlučno, bez trunke kolebanja.

Neverica. Čujem, ali ne verujem Glasu. Na trenutak pomislim da je u pitanju neka zabuna ili sprdnja. Sudija pušta naše ruke i sada nastupa momenat kada treba da se zagrlim sa protivnikom i čestitam mu na pobedi. Ista neverica i u očima Vakhitova. Nešto trabunja, kao da se izvinjava ili mi se samo čini. Publika skandira. Zviždi. Zvižduk se prolamu Madison Square Garden-om kao da kruži tom ogromnom salom. Mnogo zvižduka se stapa u jedan, u jedno gromko negodovanje, opštu uvređenost mase koja se oseća prevarenom.

Bikove žrtvuju, zar ne?

Da sam bio preklan, bilo bi lakše. Odneli bi me na onim istim nosilima, kroz onaj isti hodnik u kojem sam pre pola sata stajao i sam. Ali žrtvovati bika koji obeđuje, to je već nešto drugo.

Nisam samleven, ne ovaj put, ali sam ipak samo meso. Meso o kojem odlučuje neko drugi. Ne moje pesnice. Ne moje leteće koleno. Ne Vakhitov. Ne publika. Čak ni kompjuter.

Neko mnogo veći.

Na njega je ciljala noćasnja trema. Na tog nekog koji u pozadini vuče konce, baca zvezdanu prašinu u Madison Square Garden, kladi se na bika kojem je dosuđena pobjeda. Jer veliki je ulog u pitanju... A masa? Masa će za petnaest minuta zaboraviti na očiglednu nepravdu, novi gladijatori će zaseniti stare, kidisati jedan na drugog, nova krv će prskati u ringu, nova tela će se uhvatiti u koštac nastojeći da zadovolje publiku onim što za nju predstavlja najveću poslasticu: nokautom.

Ponovo vidim scenu sa Gradom. Tamo gde je Trema sinoć pritisnula pauzu.

Ranjenog ega, krvav, stojim na betonskoj ploči. Okružen ruganjem starijih dečaka iz Gradinog tabora: „Gotov si! Sredio te je! Idi kući, žali se mami i pazi s kim se kačiš ubuduće!“

Podižem gard – nešto što sam naučio godinu dana ranije dok me je stariji brat Miroslav vodio sa sobom na treninge boksa – i sada ja krećem na Gradu. Još jedna krvava runda. Mislim da je trajala dosta dugo, bez sudija koji bi nas razdvojili, i da je on ponovo pao, ali se podigao toliko brzo da navijači nisu stigli ni da odreaguju. Tukli smo se još